

IRODALMI ÉRTESÍTŐ.

Népszabadság. Egyh. beszéd elő- és utóimádsággal. Irta és az 1848. évi mart. 15. ötvenedik évfordulati napján a sárospataki templomban elmondta Novák Lajos theol. tanár és főisk. lelkész. — Ézsaiás 62, 10—12. alapján tárgyalja a szabadságot, melynek utját a kiváltságosak, mint próféták készítik meg, s melyet az Ur annak a népnek nyújt, mely arra méltó és érdemes. Annyira kijutott az embereknek mostanában az ünneplésből, annyit és oly sokfélét kell ünnepelniök, hogy már kezdenek beléfaradni. A sok ünneplés bizonyos hágyadtságot idéz elé a magasztos érzésében. És mégis, hogy ha egy beszéd eltalálja az igazi hangot, hatását ily körülmények közt sem tévesztheti el. Hiszszük, hogy e beszéd sem tévesztette el. Az emelkedett hangulat, az igaz érzés és a helyes felfogás a szabadságról, meg kellett hogy ragadja a szívet és le kellett hogy kösse a figyelmet. A kiadvány a szerző sajátja.

Apáczai Cseri János mint paedagogus. Nevelés-történeti tanulmány, írta Stropm László, a pozsonyi ág. hitv. ev. theologiai akadémián a bölcsészet és neveléstudomány nyilv. rendes tanára. Külön lenyomat az „Athenaeum“ 1897/8-i évfolyamából. Ára 3 korona. Budapest, Hornyánszky Viktor könyvnyomdája, 1898. Nemes buzgósággal, szorgalmas utánjárással és helyesen ítéelő érzékkel írott tanulmány az uttörő munkásról, kit oly sokan más és más oldalról egyoldaluan ítétek meg. Szerző felfogása szerint „a kik Apáczai munkásságát csupán egyik másik, neki éppen nem a legfőbb munkamezőn vizsgálva, felette, mint „eklektikus“, „compiler“ fölött egyszerűen pálcát törnek, ép oly igazságtalanok, mint a milyen tulzók viszont azok, a kik őt egy bizonyos elméleti tudományszakban rendkívüli, sőt csodás jelenségként ünneplik“. Apáczai „életelezje volt nemzetében a tudományoknak az iskolaiügy újjászervezése által édes otthont teremteni s azoknak anyanyelvű fejlesztése által nemzetét művelté nagygyvá, hatalmassá tenni.“ — A mű hű képét adja az Apáczai korabeli nevelési állapotoknak hazánkban, sőt szerzőt elismerés illeti azért is, hogy ezt mindig összekapcsolja a külföldi viszonyokkal, melyek ezeket létrehozták s ez által művét általánosabb érdekűvé tette. Nyelvezete és világos irálya is minden művelt olvasó számára élvezetessé teszi a művet, míg szakembereknek igen fontos munka marad Apáczai tanulmányozásánál. (1.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Főt. Ferencz József püspök ur jun. 4-én meglátogatta a torozkói ekkleziáját Mózes András, pénzügyi jegyző kíséretében. A püspököt utjában mindenütt nagy ünnepélyességgel és lelkesedéssel fogadták. A torzai állomásnál az aranyoskőri esperes és papság üdvözölte. Torozkón József Miklós lelkész tolmácsolta hívei szeretetét. A püspök a regényes fekvésű régi bányavárosban három napot töltött. A főt. püspök ur onnan egyenesen a budapesti hívek látogatására utazott. Julius elején pedig az abrudbányai unitariusok ünnepélyére megy, hogy hirdesse a békét, a keresztény szeretetet és türelmet.

A Magyar Prot. Irod. Társaság ez évi gyűlését máj. 31-én és jun. 1-én tartotta meg Kolozsvárt. A fővároson kívül először olyan